

Regionstyrelsen

Remissvar – utkast till lagrådsremiss Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen

Region Östergötland har beretts möjlighet att yttra sig över utkastet till lagrådsremiss – *Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen*, diarienummer S2021/07285.

Bakgrund

I det remitterade utkastet till lagrådsremiss föreslås att två nya lagar – lagen om vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och lagen om ändring av det kön som framgår av folkbokföringen – ska ersätta lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall. Även följdändringar i andra lagar föreslås.

Förslagen innebär att processen för ändring av det kön som framgår av folkbokföringen särskiljs från processen för kirurgiska ingrepp i könsorganen. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Region Östergötland yttrade sig år 2018 över Socialdepartementets promemorior *Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen* och *Ändring av det kön som framgår av folkbokföringen*. Regeringen inhämtade därefter lagrådets yttrande, som inte tillstyrkte lagstiftning i enlighet med förslagen. Socialstyrelsen redovisade därefter i ett uppdrag från regeringen bedömningen att det är mer som talar emot än som talar för att möjliggöra aktuella kirurgiska ingrepp före 18 års ålder. Mot bakgrund därav togs det remitterade utkastet till lagrådsremiss fram, som även innehåller tidigare remissvar. I utkastet föreslås en åldersgräns på 18 år för att få genomgå vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen. Det ska inte krävas något tillstånd från Socialstyrelsen för att få genomgå vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen.

Förslagets övergripande mål är att en ändring av det kön som framgår av folkbokföringen som huvudregel ska bygga på självbestämmande. I utkastet föreslås att den som har fyllt 12 år efter ansökan ska få ändra det kön som framgår av folkbokföringen. För den som är under 18 år görs ansökan av barnets vårdnadshavare. En ansökan för ett barn får inte göras utan barnets skriftliga samtycke. Vid en första ändring av det kön som framgår av folkbokföringen ska det inte ställas något krav på prövning av sökandens könsidentitet. En ansökan lämnas till Skatteverket som blir beslutande myndighet.

Sammanfattning av remissyttrande från Region Östergötland

Region Östergötland kompletterar tidigare lämnade synpunkter i lagstiftningsärendet i huvudsak enligt nedan. Region Östergötland:

- ställer sig mycket positiv till att ny lagstiftning införs på området och tillstyrker att lagen om fastställande av könstillhörighet i vissa fall ska upphävas.
- ser positivt på att processen för ändring av kön i folkbokföringen skiljs från processen för kirurgiska ingrepp i könsorganen.
- saknar i utkastet till lagrådsremiss resonemang kring de växande antal köns- och genuskategorier som finns.
- tillstyrker att lagen om vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen inte ska tillämpas på personer med medfödd avvikelse i könsutvecklingen.
- ifrågasätter om den ökade risken att fler som genomgår inte bara hormonbehandlingar och ingrepp utan även det kanske mest ingripande (borttagande av könskörtlar) och sedan ångrar sig anses balanseras av de positiva innebörder lagförändringarna innebär.
- tillstyrker att 18-årsgränsen för kirurgiskt ingrepp i könsorganen bibehålls.
- anser att det i lagtext bör fastslås att frågan om vissa kriterier föreligger för kirurgiskt ingrepp avgörs av ett utredningsteam med erforderlig kompetens för detta.
- anser att konsekvenserna för individen och samhället av den nya lagen om ändring av det kön som framgår av folkbokföringen inte är tillräckligt utredda.
- anser att det är olyckligt att man, trots att utgångspunkten är att skilja på medicinska och juridiska aspekter, i prövningen enligt lagen om ändring av det kön som framgår av folkbokföringen ändå tar in krav på ett medicinskt underlag.
- anser att det finns en motsägelsefullhet i lagförslaget i att öppna upp för icke-binära att ändra det kön som framgår av folkbokföringen, samtidigt som de enda alternativen är kvinna eller man, och det i denna prövning ska kunna antas att individen i framtiden ska leva i en av dessa identiteter.

Regionstyrelsen föreslår **BESLUTA**

att avge yttrande över utkastet till lagrådsremiss *Vissa kirurgiska ingrepp i könsorganen och ändring av det kön som framgår av folkbokföringen* enligt föreliggande förslag.

Krister Björkegren
Regiondirektör

Josefin Bjäresten
Ekonomidirektör